

2. Митрополит Онуфрій обратився к Путину: «Это каиновое убийство!». *Youtube*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=54fzjz4n1L0&ab_channel=%D0%9F%D0%B5
3. «Паломниця». *Youtube*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=cOhvA4JUDqE&ab_channel=%D0%9E%D0%
4. Таємничі манускрипти. Україна. Повернення своєї історії. Фільм четвертий! *Youtube*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=vwkk3doyVR0&t=93s&ab_channel=%D0%A2
5. У Софії Київській уперше за 400 років відбудеться ушлявлення святого українського гетьмана – Петра Конашевича-Сагайдачного. URL: <https://tsn.ua/ru/exclusive/petra-konashевичa-sagaydachnogo-kanoniziruyut-v-sofii-kievskoy-eto-pervoe-proslavlenie-za-poslednie-400-let-2041564.html>
6. Фрески XII ст. повернули Михайлівському собору. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/1183910.html>
7. «Я не дивлюся російську пропаганду» – Епіфаній про фільм «Паломниця» Марченко. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-epifanij-pcu-oksana-marchenko/31222041.html>

Кирилюк Владислав

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПАРТІЯ РЕГІОНІВ ТА «ІСТОРИЧНІ ГРАБЛІ»

Анотація. У роботі розглянуто аналіз низки процесів і явищ, які проявилися у діяльності Партії регіонів після отримання нею всієї повноти влади в Україні, їх співставлення з історичними аналогами, а також вплив Російської Федерації на політику тодішньої української влади.

Ключові слова: історична політика, пропаганда, Партія регіонів.

Abstract. The paper analyzes the number of processes and phenomena that manifested themselves in the activities of the Party of Regions after it received all the power in Ukraine and their comparison with historical counterparts and the influence of the Russian Federation on the policy of the then Ukrainian government.

Keywords: historical policy, propaganda, Party of Regions.

Коли Партія регіонів перемогла на президентських виборах, вона неухильно реалізовувала свою політику в чіткому напрямку. Така діяльність все більше викликала підозри, що кожен крок на шляху до згортання демократичного процесу в країні та поступки національних інтересів іншим країнам, виключення всіх українців із суспільного життя, формування жорсткої вертикалі влади та встановлення авторитарних режимів є елементами концепції плану. Заходи розроблені більш ніж одним агентством у сусідній країні за останні десятиліття.

У цьому суть імперій усіх віків і народів. Проте бажання тодішньої української правлячої еліти долучитися до розбудови нової імперії зовсім не дивує, адже такий вчинок явно суперечить усім інстинктам самозбереження і неминуче призводить до наслідків, схожих на зустріч миші з удавом.

Тому лідери Партії регіонів мали йти по цій лінії – епопея з міністром Табачником, закон про мову тощо на цьому етапі принципово суперечать інтересам Президента та ПР, а її зусилля мають об'єктивно забезпечити внутрішню стабільність для інвестицій та створення передумов для подальшого економічного зростання. Дмитро Володимирович Табачник очолював гуманітарну сферу в Україні з 2002 р., під час своєї першої каденції на посаді віцепрем'єр-міністра з гуманітарних питань, до 2014 р. (перерва 2007–2010), коли був міністром освіти

України, підпорядковувався уряду Азарова і Януковича. Безсумнівно, що це той, хто тісно пов'язаний з їх політикою та світоглядом. Напередодні експансії Росії ніхто не був призначеним керувати гуманітарним сектором [1].

Про часи Табачника, як відомо, все було зрозуміло: всі люди, які там працюють, – це колеса гіганта і його шестерні. Ще гірше вчинив Дмитро Володимирович за змістом своєї діяльності. Адже належне функціонування будь-якого міністерства – це лише добре відшліфований інструмент для впровадження практики та прийняття рішень, а щодо якості його змісту залишається багато питань. Зрештою, ні «антиютюновий» рух, ні громадська ініціатива «Проти деградації освіти», які фактично проіснували до Революції Гідності в листопаді 2013 р., не виникли нізвідки [1].

Цей конфлікт інтересів суттєво послаблює позиції Партії регіонів та створює передумови для конфлікту між різними його складовими. Але найбільша небезпека криється в ідеологічному розшаруванні, яка стала джерелом нових довготривалих партійних конфліктів і розколів [2].

Сліпе виконання вказівок домінуючого центру зовнішнього управління призвело до нестабільності та подальшого розчленування України.

Партія регіонів планувала тоді сформувати провладну більшість у переважній більшості місцевих органів влади. Яким чином? Очевидно, що дуже «демократично і на добровільних засадах».

В СРСР історію використовували виключно в пропагандистських цілях. Радянським людям вдалося нав'язати ідею найважливішої події в історії ХХ століття – перемога над фашистською Німеччиною в 1945 р. Для пострадянського суспільства ця перемога залишається символом, найважливішим елементом позитивного образу, еталоном, який задає певні критерії оцінки минулого, аж до розуміння сьогодення та передбачення майбутнього [3].

Місцеві проросійські сили мали бути здатні зміцнити ідеї, дискурси та наративи населення східної України навколо себе. У рамках мобілізаційних прийомів необхідно надати підтримку виборцям Партії регіонів, інших партій та організацій – прихильників «руського мира», пошук історичних фактів та образів історичної пам'яті починає ідентифікувати певні політичні сили як регіональних інтересів «Захисників». На цій ідеологічній основі просувається в маси ідеологія конкретності та окремої «донбаської ідентичності», яку активно використовують антиукраїнські політики [3].

А радянська свідомість прив'язана до державного патерналізму, який Партія регіонів намагається запровадити на регіональному рівні. На Донбасі олігархічна Партія регіонів «стала втіленням радянської трудової ідеології, замінивши компартію», і запропонувала «любов до свого краю та своєї партії», а не національний патріотизм [3].

Отже, з наведеного вище аналізу можна зробити висновок, що на той час існувала висока ймовірність того, що Партія регіонів потрапить до списку лідерів, які мають найвищу владу в Україні. Виконуючи завдання власних інтересів і приймаючи на себе весь негатив поточної діяльності, прошарок тихо зник, залишивши місце для нових, ще не дискредитованих, політичних проєктів для залучення довірливих виборців.

Після приходу до влади Віктора Януковича все змінилося – боротьба між конкуруючими групами в керівництві Партії регіонів розгорнулася на кількох платформах: політичний вплив, розвиток бізнесу та самого Януковича [2].

Ми можемо спостерігати зростання конфліктів і суперечностей всередині ПР – лідерства, коли лідерство ПР переходить від структури третього рівня організаційної складності (коли спільний інтерес членів малої групи – компанії) на другий рівень. Отже, інтереси вищих ешелонів, найближчих до нього, йшли за рахунок інтересів супротивників і неприйняття колишніх союзників.

Реорганізація керівного ядра неминуче призвела до зміни виникаючих (над-системних) атрибутів усієї системи – Партії регіонів – та перетворення її на «сі-ру піраміду», а згодом поламання всієї системи.

Джерела та література

1. Хто лобіює інтереси російських дистриб'юторів в Україні». *Уніан*, 13.05.2010.
2. Донецькі депутати хочуть переписати історію. *Gazeta.ua*, 02.10.2009.
3. Політика історичної пам'яті в контексті національної безпеки України: аналітична доповідь. Київ, 2019. С. 38–46.

Теміров Богдан

Донецький національний університет імені Василя Стуса

СПРИЙНЯТТЯ ОСОБИ СТЕПАНА БАНДЕРИ ЗА СОЦІОЛОГІЧНИМИ ДОСЛІДЖЕННЯМИ

Анотація. Досліджено сприйняття особи Степана Бандери за соціологічними дослідженнями. Протягом 2000-х рр. його ім'я називалося серед найвідоміших в українській історії. Найвищі показники підтримки діяча демонстрували близько третини респондентів від 2014 р. Позитивні оцінки С. Бандери найвиразніше демонстрували жителі Заходу України.

Ключові слова: Степан Бандера, суспільна думка, респондент, сприйняття.

Abstract. The perception of Stepan Bandera's personality according to sociological research has been studied. During the 2000s, his name was named among the most famous in Ukrainian history. The highest rates of support for the figure were shown by about a third of respondents from 2014. Positive assessments of S. Bandera were most clearly shown by residents of Western Ukraine.

Keywords: Stepan Bandera, public opinion, respondent, perception.

Українська історична дійсність рясніє на особистості та події, які заслуговують на окреме дослідження. Нерідко за своєю суспільною вагою вони не поступаються сучасним резонансним політичним явищам. Степан Бандера – серед історичних діячів, чиї постаті потрапляють у поле зору соціологічних служб, оскільки виступають маркерами загальних суспільних настроїв. Крім цього, це ім'я викликає чи не найпомітніші розлети сприйняття, що і становить дослідницький інтерес.

Постать С. Бандери стала об'єктом уваги чималого кола науковців, які дослідили його життєвий шлях, політичну діяльність, враження про нього від найближчого оточення та нових генерацій. Метою розвідки є з'ясування динаміки сприйняття особи Степана Бандери українським суспільством на початку ХХІ ст. Дослідження спирається на матеріали соціологічних обстежень 2006–2021 рр.